

Указ Президента України

Про заходи, спрямовані на забезпечення додержання прав осіб з інвалідністю

З метою забезпечення додержання та реалізації прав і свобод осіб з інвалідністю відповідно до вимог Конвенції про права осіб з інвалідністю, а також засвідчуючи повагу до сили духу та гідності цих людей, **постановляю**:

1. Кабінету Міністрів України, місцевим органам виконавчої влади забезпечити із залученням громадських об'єднань, які опікуються питаннями осіб з інвалідністю, проведення до 1 червня 2017 року аналізу стану виконання зобов'язань України за Конвенцією про права осіб з інвалідністю та за результатами аналізу вжити додаткових заходів щодо активізації роботи із реалізації положень названої Конвенції.

2. Кабінету Міністрів України протягом 2017 року:

1) підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Верховної Ради України законопроекти щодо:

особистого розгляду першими керівниками державного органу, органу місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації заяв (клопотань) учасників антитерористичної операції, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

можливості забезпечення медичним обслуговуванням у військових медичних закладах демобілізованих учасників антитерористичної операції, які стали інвалідами внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

надання права взяття на соціальний квартирний облік осіб з інвалідністю з числа внутрішньо переміщених осіб за місцем їх проживання;

компенсації особам з інвалідністю витрат на придбання виробів медичного призначення або відшкодування (у разі безоплатного надання виробів медичного призначення особам з інвалідністю) виробникам/постачальникам таких виробів вартості цих виробів;

2) забезпечити в установленому порядку належне вирішення питань імунопрофілактики та захисту населення від інфекційних хвороб, зокрема шляхом розроблення відповідної державної цільової програми;

3) розробити та затвердити:

концепцію створення та розвитку системи послуг раннього втручання;

порядки організації інклюзивного навчання у дошкільних, позашкільних, професійно-технічних та вищих навчальних закладах, а також зміни до порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах, зокрема щодо перегляду наповнюваності класів з інклюзивним навчанням та щодо надання батькам можливості здійснювати супровід дітей з особливими потребами під час навчання в інклюзивному класі;

4) забезпечити удосконалення законодавства щодо:

порядку та умов встановлення інвалідності, передбачивши можливість встановлення причинного зв'язку інвалідності цивільних осіб з пораненням, контузією або каліцтвом, одержаними ними внаслідок бойових дій або вчиненого терористичного акту, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення;

забезпечення осіб з інвалідністю виробами медичного призначення з урахуванням індивідуальних потреб, зокрема, розширення переліку виробів, на які вказана категорія осіб має право, та визначення нормативів забезпечення такими виробами;

діяльності позаштатних (громадських) інспекторів державного архітектурно-будівельного контролю, контролю у сфері житлово-комунального господарства щодо врахування потреб осіб з інвалідністю під час проектування, будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів громадського та цивільного призначення, благоустрою, транспортної інфраструктури, дорожнього сервісу із залученням до такої діяльності представників громадських об'єднань, які опікуються питаннями осіб з інвалідністю;

5) вжити в установленому порядку заходів щодо:

оновлення переліку технічних та інших засобів реабілітації для осіб з інвалідністю, дітей з інвалідністю та інших окремих категорій населення, зокрема осіб з порушеннями зору;

удосконалення порядку подання до органів соціального захисту населення документів, необхідних для забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації учасників антитерористичної операції, які одержали поранення, контузію, каліцтво або захворювання під час участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, перебуваючи безпосередньо в районах антитерористичної операції у період її проведення, та які перебувають на лікуванні у військово-медичних закладах, госпітальях ветеранів війни, зокрема передбачивши можливість забезпечення таких осіб засобами реабілітації за зверненням керівника медичного закладу, де перебуває на лікуванні така особа;

належного фінансування з державного бюджету розвитку об'єктів Західного реабілітаційно-спортивного центру, будівництва об'єктів Всеукраїнського реабілітаційно-відновлювального спортивного центру Національного комітету спорту інвалідів України, а також залучення в установленому порядку на вказані цілі міжнародної технічної допомоги;

б) вирішити в установленому порядку питання щодо надання дітям з інвалідністю - учасникам фінальних змагань щорічної Всеукраїнської спартакіади «Повір у себе» – безоплатних путівок до державного підприємства «Український дитячий центр «Молода гвардія» на відповідну тематичну зміну;

7) опрацювати в установленому порядку питання щодо:

можливості продовження військової служби за контрактом військовослужбовцями з числа громадян України (крім військовослужбовців строкової служби), які не досягли граничного віку перебування військовослужбовців у запасі та які під час проходження військової служби були визнані особами з інвалідністю, у разі виявлення бажання продовжувати військову службу;

визначення порядку взаємодії військових комісаріатів і центрів зайнятості державної служби зайнятості стосовно надання допомоги у працевлаштуванні учасникам антитерористичної операції, звільненим з військової служби, з числа осіб з інвалідністю;

запровадження особистої картки обліку надання невідкладної допомоги при пораненні, контузії, каліцтві та/або захворюванні із зазначенням їх причин для військовослужбовців Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань, правоохоронних органів, які беруть участь в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення;

визначення механізмів і джерел фінансування безоплатного діагностування інфекційних захворювань в учасників антитерористичної операції з числа осіб з інвалідністю;

запровадження ефективного механізму визначення результатів виконання роботодавцями нормативу робочих місць для забезпечення працевлаштування осіб з інвалідністю;

перегляду штатних нормативів для закладів, установ освіти, соціального захисту населення, охорони здоров'я, в яких перебувають (навчаються) діти з інвалідністю, особи з інвалідністю, з метою забезпечення врахування потреб таких осіб;

сприяння взаємодії органів виконавчої влади з Уповноваженим Президента України з прав людей з інвалідністю з питань забезпечення додержання прав осіб з інвалідністю;

удосконалення порядку надання особам з інвалідністю пристосованого житла, передбачивши, зокрема, механізм заміни житла в разі його невідповідності вимогам безперешкодного доступу та неможливості пристосування до потреб осіб з інвалідністю;

8) забезпечити:

перегляд із залученням громадських об'єднань, які опікуються питаннями осіб з інвалідністю, переліків захворювань, за наявності яких особу не може бути допущено до керування транспортними засобами та донорства, з метою усунення надмірних протипоказань для осіб з інвалідністю;

затвердження санітарного регламенту для психоневрологічних інтернатів, дитячих будинків-інтернатів, будинків-інтернатів для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю;

організацію виїзних засідань медико-соціальних експертних комісій і лікарсько-консультативних комісій закладів охорони здоров'я до інтернатних установ, в яких перебувають особи з інвалідністю, діти з інвалідністю, з метою розроблення та коригування індивідуальних програм реабілітації, а також контроль за їх реалізацією;

актуалізацію стандартів надання соціальних послуг щодо навчання орієнтуванню у просторі та супроводу на робочому місці осіб з порушенням зору, здійснення стаціонарного догляду за особами зі стійкими психічними та/або інтелектуальними порушеннями;

встановлення єдиних технічних вимог та правил застосування на транспорті загального користування пристроїв для зовнішнього звукового інформування пасажирів із порушенням зору про номер і кінцеву зупинку маршруту, а також звукових та візуальних (текстових) систем у салоні транспортних засобів для інформування пасажирів із порушенням зору та слуху про зупинки;

встановлення єдиних технічних вимог та правил застосування пристроїв для звукового і тактильного дублювання сигналів світлофорів;

віднесення до пішоходів осіб, які перетинають проїзну частину автомобільної дороги, вулиці на інвалідних колясках з двигуном з визначеною швидкістю;

реформування з урахуванням міжнародного досвіду до 2022 року психоневрологічних інтернатних закладів системи соціального захисту;

реалізацію в повному обсязі заходів, передбачених Указом Президента України від 3 грудня 2015 року № 678 «Про активізацію роботи щодо забезпечення прав людей з інвалідністю», спрямованих на підтримку осіб з інвалідністю, у тому числі тих, які отримали інвалідність унаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання, одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції в Донецькій і Луганській областях та в районі її проведення, а також внутрішньо переміщених осіб з інвалідністю;

9) опрацювати із залученням органів місцевого самоврядування питання щодо надання земельної ділянки Всеукраїнському реабілітаційно-відновлювальному спортивному центру Національного комітету спорту інвалідів України;

10) розглянути разом із Національним банком України та за участю Національного комітету спорту інвалідів України можливість виготовлення та випуску в обіг у встановленому порядку

пам'ятної монети, присвяченої XV Літнім Паралімпійським іграм у місті Ріо-де-Жанейро (Федеративна Республіка Бразилія).

3. Обласним, Київській міській державним адміністраціям вжити за участю органів місцевого самоврядування заходів щодо:

надання соціальних послуг, зокрема соціальних послуг денного догляду, догляду вдома та підтриманого проживання, шляхом соціального замовлення;

обов'язкового врахування потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення під час будівництва, реконструкції, реставрації, ремонту, капітального ремонту об'єктів громадського та цивільного призначення, об'єктів благоустрою, дорожньо-транспортної інфраструктури, а також закупівлі транспортних засобів загального користування, зокрема шкільних автобусів, запровадження включення вимог щодо потреб осіб з інвалідністю до тендерної документації та до договорів про закупівлю відповідних товарів, робіт і послуг, договорів із розробки проектної та іншої документації;

вирішення в установленому порядку питань щодо належного рівня фінансового та кадрового забезпечення діяльності регіональних центрів з фізичної культури і спорту інвалідів «Інваспорт» і дитячо-юнацьких спортивних шкіл інвалідів, які є в комунальній власності.

4. Національному агентству України з питань державної служби запровадити здійснення щорічного аналізу виконання рекомендацій про включення тематичних занять із вивчення положень Конвенції про права осіб з інвалідністю до змісту професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, а також включення, з урахуванням специфіки функціональних повноважень відповідних державних органів та їх структурних підрозділів, питань щодо знання положень зазначеної Конвенції до переліку питань для перевірки знання законодавства під час проведення конкурсу на зайняття вакантних посад державної служби.

5. Національній академії державного управління при Президентові України проводити щорічний аналіз виконання Дніпропетровським, Львівським, Одеським та Харківським регіональними інститутами державного управління навчальних програм, у тому числі професійних програм підвищення кваліфікації державних службовців і посадових осіб місцевого самоврядування, в частині вивчення положень Конвенції про права осіб з інвалідністю, та наявності необхідних навчально-методичних матеріалів.

6. Запропонувати органам місцевого самоврядування забезпечити вирішення в установленому порядку питань щодо:

облаштування будівель і приміщень навчальних закладів, які перебувають у комунальній власності відповідної територіальної громади та в яких проводитиметься зовнішнє незалежне оцінювання, з урахуванням потреб осіб з інвалідністю;

доступу користувачів з вадами зору та слуху до інформації, яка розміщується на офіційних веб-сайтах органів місцевого самоврядування та веб-сайтах підприємств, установ, організацій, що належать до сфери їх управління;

організації ведення обліку осіб з інвалідністю, які потребують забезпечення виробами медичного призначення, та поліпшення забезпечення цих осіб такими виробами;

здійснення не менш одного разу на півріччя за участю представників громадських об'єднань, які опікуються питаннями осіб з інвалідністю, правозахисників і незалежних експертів моніторингу умов проживання осіб з інвалідністю в інтернатних установах та в разі виявлення порушень вживати відповідних заходів реагування.

7. Запропонувати Національному банку України опрацювати в установленому порядку за участю громадських об'єднань, які опікуються питаннями осіб з інвалідністю, питання щодо вдосконалення законодавства в частині доступу осіб з порушеннями зору та слуху до банківських послуг, зокрема до послуг сервісних служб банків.

8. Запропонувати Центральній виборчій комісії України здійснити аналіз ситуації щодо можливості реалізації виборцями, які є особами з інвалідністю, свого права голосу на виборах і референдумах, зокрема, ураховуючи результати впровадження в Полтавській області пілотного проекту-дослідження «Оцінювання доступності виборчих дільниць для виборців з інвалідністю», та підготувати відповідні пропозиції.

9. Запропонувати Верховному Суду узагальнити практику розгляду судами справ, пов'язаних із порушенням законодавства з питань захисту прав осіб з інвалідністю, в тому числі Конвенції про права осіб з інвалідністю, та за результатами підготувати рекомендації щодо однакового застосування судами норм зазначеного законодавства при вирішенні таких справ.

10. Державному комітету телебачення і радіомовлення України забезпечувати в установленому порядку широке висвітлення заходів щодо додержання прав і свобод осіб з інвалідністю.

11. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування.

Президент України

П.ПОРОШЕНКО

м. Київ
13 грудня 2016 року
№ 553/2016